

EGY ÉV A SZŐLŐBEN

Havi folyóirat szőlősgazdák számára.

Megjelenik: minden hó 28-án.

Előfizetési díj: Egész évre 2 frt.

Szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

CSOMOR KÁLMÁN.

Előfizetőimhez.

Midőn folyó iratom kiadására vállalkoztam, arra az indított, hogy a szőlőszettel foglalkozó társaimnak elmondjam azon tapasztalatokat, melyeket én igen-igen drága pénzen keserű csalódások után szereztem; — hogy a kötelezettség teljesítésével gyakorlati tapasztalataimat elméletileg mindinkább fejlesztve, megállapodásaimat tökéletesebbítem és végre, hogy a felszínre kerülő eszmecserével úgy másnak, mint magannak használhassak.

Indított továbbá az, hogy azon erős meggyőződésnek adhassak meg-megújuló kifejezést, miszerint nincs ok szőlőszetünk jövője felett kétségbeesni; mert azokat bár költségesebben mint eddig, de beállítani s a filloxera által kipusztított szőlőterületeket újból virágzóvá jövedelmezővé tenni lehet.

Ezen meggyőződésem ez év folyamán még inkább erősödött. Újabb tapasztalataim folytán most már azt is merem állítani, — s elért bárki által megtekinthető eredménnyel bemutatni, — hogy a szőlők rekunstruálása nem oly ördögi mesterség, mint sokan azt hiszik; azután tetemesen kevesebb költséggel beállitható, mint azt még csak a mult év tavaszán is hittem! . . .

Uj téren mozgunk, sok tanulni valónk van, s nem szabad álszégyennel eltitkolnunk, ha helyesebb eljárást fedeztünk fel; mert csak a folytonos higgadt, nyugodt öntudatos munkálkodás, az értelmesek kezében az ovatos kísérletezések adják meg azt, amiért százezrek hő

imája száll az Ég urához: a mindennapi kenyeret, s a volt élvezett szép jövedelmet.

Nekünk szőlősgazdáknak, akiknek szőlőnk majdnem mindenünk volt, meg kell ragadni minden alkalmasnak kínálkozó eszközt eljárást, s nem sajnálni a fáradtságot az áldozatot: ha csak más művelésre hasznot-hajtólag alig alkalmas földeink értékét megsemmisülve látni nem akarjuk. . . Eme kényszer, mely küzdelmünkre megedz: biztosítja szőlőszetünk jövőjét.

Ez az én megingathatlan megdönthetlen meggyőződése!

Igaz, hogy erős a küzdelem, mert jövedelem hiányában az örökös befektetés! . . De elviselhetővé teszi azon tudat, hogy a munkát siker koronázza, hogy a befektetett tőke dusan hozza meg kamatait.

Ezen meggyőződéseim ada életet lapomnak s mint mondám az, hogy kötelezettséget vállalva, tapasztalataimat bővítve, magamnak is használhassak.

Ez utóbbi értelemben én megtaláltam számadásaimat; mert az örökös foglalkozás tépelődés oly dolgokat tárt fel előttem, melyeket eddig előttem a titok homálya fedett.

Hogy önök t. előfizetőim megtalálták-e benne számadásukat, — hogy kiadott pénzükért nyertek-e annyit, mennyit vártak s olyanokat, melyeket előnyösen hasznukra fordíthattak: annak nyilvánítása önöket illeti.

Lapom új vállalat, s bár igaz, hogy rövid fennállása alatt az ország nagy részében kezd tért hódítani, de még nincs azon állapotban, hogy az anyagiakról csak szólni is lehetni.

E helyet kárpótolnak előfizetőimnek reám nézve kedves és kellemes nyilatkozatai, melyekből azon következtetést vonom le, miszerint irányom és irányom eléggé kedvelt. S tapasztalok egyet, a megértés szülte meglepet, melynek kellemes hatása alatt: egész családián terjesztem elő a következőket.

A lefolyt félév alatt tapasztaltam, miszerint a szőlőszeti munkák tanácsadójának havonként egyszer állni elő: nem egészen kielégítő. Alkalmasabb volna a gyakoribb találkozás.

Éreztem, hogy a havonként egyszer megjelenő lapban nincs elég tér elmondani a legszükségesebbeket sem.

A szőlőszet ezer ága tenni valója közül, még mindig a kezdetnél vagyunk. Mikor jut reá idő tér, hogy a felszínre kerülő legszükségesebbeket is elősoroljuk?!..

Tudatában voltam én ennek már az év elején lapom megindításakor. Ámde ki bátorkodott volna egy ösmeretlen, a gyakorlati téren mozgó szaklappal, — mely iránt az érdeklődők az ország különböző részeiben vannak — nagyobb kiadással előállani?.. Helyes lett volna-e addig míg ösmereteimet be nem mutattam: bizalmat támogatást kérni?..

És az én tervem az eddigieknél tovább kíván haladni.

A lap kibővítése által azt is elérni kívánnám, hogy t. olvasóim, tanácsaim vagy más tanácsok alapján elért sikereket vagy balsikereket feltárnák. Hogy az elsőből okolnánk, a balsiker okait felkeresve azt mellőznénk.

Eddigelé a hozzám intézett kérdésekre mindig készséggel válaszoltam, mily kívánatos volna az adott válasznak közlése! Először az ellenőrzés szempontjából, de azért is, mivel abból mások is igen okulhatnának.

Ennek a lapban volna helye. De helye volna a más részről nyilvánuló tapasztalatoknak is.

Ezen és még számos okok miatt lapomat bővíteni óhajtanám akként, hogy havonként kétszer jelenne meg.

Miután azonban ezen elhatározásom megváltoztatása t. előfizetőim hozzájárulásától függ: méltóztassanak e hó 26-ig nyilatkozni, beleegyeznek-e a lap ilyetényi bővítésébe? magától értetődik, hogy kétszeres kiadás mellett az előfizetési díj is kétszeres leend. S azok, akik az egész évi

2 frt előfizetési díjat beküldöttek, most nyilatkozatuknál igenlő esetben csak egy frtot küldenének be. Ellenben azok, akik csak az első félévet fizették le, általuk a második félévre esedékes 2 frt lenne e hó 26-ig beküldendő.

Ha előfizetőink igenlőleg nyilatkoznak, lapunk e hóban már kétszer fog megjelenni.

Midőn ezélunkat ekként előterjesztettük, egy kérésünk van előfizetőinkhez: kegyeskedjenek közreműködni, hogy lapunk mindinkább tért hódítson. Ez okból előfizetőinknek jelen számból 2—2 példányt küldünk azzal, hogy az egyiket alkalmasan elhelyezni, előfizetőt szerezni, s azt szerkesztőségünknek tudomására hozni kegyeskedjenek.

Mely kérésem után maradtam t. Előfizetőimnek

tisztelettel

a szerkesztő.

Még egyszer a szőlők zöldojtásáról.

II.

Azt mondtam: a zöld ojtványt a töről levágni és máshová elültetni szabad ugyan, csakhogy ez esetben csak a harmadik vagy negyedik esztendőben terem.

Ezt újból ismétlem. De ezzel nem azt akarom elmondani, hogy ez hátránya a zöldojtásnak, mert minden más sima szőlővesszőnek eddigi tulajdona ugyan ez volt.

A föltevésével csak amellet foglaltam állást, hogy ha választani lehet és kell, akkor helyesebb a helyben eszközölt döntés, mert az ilyen tőke a döntés évében is, de a reá következő évben már dúsán terem.

Tehát e két eljárás között felettébb nagy időnyereség van. Ez pedig jövedelmünk előállításánál igen lényeges dolog.

A mit elérünk a zölden ojtott sima vesszővel, azt elérjük az egyszerű ripáriával is, amennyiben az 1892. év tavaszán elültetett ripáriát, helyben ékkel beojtani már az 1893. év tavaszán lehet. S mint ez évi fényes eredményeim igazolják, már 1894. évben szép termésnek nézhetünk elé. Az így helyben ojtott tőkék sokkal dúsabban, erősebben fejlődnek, s következésképen tartósabbnak is ígérkeznek.

Azt mondja valaki, hogy azok hézagok lesznek! Ugy van, de hát a sima zöldojtványok megerednek-e mind? Ezek sem. De meg kérem sokszor hangsúlyoztam, hogy olyan teljesen beállított szőlőink mint eddig voltak ezután nem igen lesznek.

Erre el kell készülnünk. De a meglevők teremnek. És pedig teremnek oly dúsan mint eddig soha sem. Tehát az üres helyek is pótolva lesznek.

A gyökeres zöldojtványok egész más elbírálás alá esnek. Ezeknél a fogamzási százalék nagyobb leend, s a fejlődés is erősebb.

Hogy azonban némelyek ebből azt ne következtessék, miszerint a zöldojtás e szerint célhoz nem vezet, sietek kijelenteni, hogy ezen ojtásnem megbecsülhetetlen kincs, mert ügyesen keresztül vive nagy százalékot ad, s kis téren sok ojtvány állítható elő.

Itt csak is a két eljárás közötti különbséget hangsúlyoztam.

A zöldojtás alkalmas az egész szőlőnek helyben döntés által leendő betelepítésére is. Ha ez a célunk, akkor kora tavasszal egy legföllebb két vesszőt kell beojtani. Ezen vesszők egyike jó a tőke helyére. A többi vesszőt pedig azon okból, hogy gyorsan fejlődjék, fel kell tisztítani.

A többi vesszőt napok után akkor lehet beojtani, midőn oly magasra nőttek, hogy az ojtások rajta oly magasan eszközölhetők, hogy eldöntve legalább egy méter távolságra tőkét képezhessenek.

Ha a hiányzó tőkét akarjuk pótolni a zöldojtással, nagyon természetesen akkor kell ojtani, midőn oly magasan ojtható, hogy le-döntve: a kívánt helyre elérjen. Ha azonban levágatás céljából ojtunk: ojthatunk mindjárt kora tavasszal általánosságban.

Némelyek szerint nagyon egyszerű dolognak látszik az, hogy hová ojtsam. Tessék azonban majd a döntés és bojtásoláskor megítélni...

Mielőtt cikkem bevégezném nem látom feleslegesnek elmondani azt, mely esetben nem sikerül a zöldojtás.

Nem sikerül az ojtás, ha a pamut túlságos vastag, mert nem lehet vele rendesen, szorosan kötni. — Nem sikerül az ojtás, ha a pamut túlságos vékony, mert bevágja a rekenyőt: azért tehát a legjobb a hatos *fehér* pamut.

Nem sikerül az ojtás, ha az alany fás, mert midőn az ék bele tolatik, a bütyöknél levő válaszfal elreped. Ha pedig az elrepszéstől tartózkodunk, akkor az ék nem tölti be a hasitékot; közte ür támad, hová a levegő behatol s az eredmény teljesen ki van zárva.

Nem sikerül az ojtás, ha a nemes gally igen gyenge, mert a forró napon mielőtt az összeforrna s így tápnedvet az alanyból nyerne: *elhervad*.

Nem sikerül az ojtás, ha a nemes gally túl fás, mert előbb kiszikkad, mintsem összeforrna.

Nem sikerül az ojtás, ha az alanyon a mellékágak meghagyatnak, mert a nedv nincs kényszerítve, hogy az ojtáshoz hatoljon. Tehát azon alanyt, melyen ojtást eszközöltünk, meg kell a mellékgallyaktól honaljuktól tisztítani.

Nem sikerül az ojtás, ha az ék vágása hosszú és a bütyökön felül az ízületre esik.

Nem sikerül az ojtás, ha az ék nem rendesen helyeztetik be, ha a kötés felülről kezdődik, mert az ék rendszeres beállítása sok esetben ki van zárva.

Nem sikerül akkor sem, ha esetleg az ék vége keskenyebb, azaz ha a bütyök válaszfalán alól vágatják; mert az esetben az ék vége a hasitékot nem tölti be.

Nem sikerül az ojtás, ha júliusban erős szárazságban eszközöztetik, s ha az ojtás után az alany nedve nem folyik.

Ezek a zöldojtás körül szerzett tapasztalataim.

Szivesen veszem, ha mások szerzett tapasztalataikat közölve, a kitűzött célhoz segíteni sziveskednek.

Vége.

Az Othelló szőlő.

Akik az Othelló szőlőt ünnepi pompájában nagy termésében látták, lehetetlen hogy meg nem kedvelték.

Az Othelló szőlőt, mint már többször említém, én az amerikai direkttermők királyának tartom. Növekedése rendkívüli s így vessző hozama igen nagy; termése bámulatos, s ha csak 7—8 évig is ellen áll: nemesak dús kamatokat hoz, sőt magát a befektetett tőkét is sokszorozva adja vissza.

Az Othelló faj mint nagy vivmány lett feltüntetve s nagy áron értékesítetett. 1888-ban ezreért 130 frtot fizettem.

A hozzá fűzött nagy reményekben én még eddig nem csalódtam. Negyedik éves, óriási nagy növéseivel, bámulatos dús termésével fizet azért a gondozásért, amit reá fordítok; s él a szó-szoros értelmében a legvigabban. Jelzi ezt mondott működése és dús termése mellett, élénk sötétzöld színe.

A drágán vásárolt vessző iránt különös gondot fordítottam, Mikor olvastam a szaklapokat, kellemesen érintett ha benne az Othellóról említés tétetett.

Előszertetemet az emelte, hogy akkor még az ojtványok előállítására iránt bizalommal nem viseltettünk. Ha messziről jött ember nagy képpel ajánlott valamelyes eljárást: készpénznek vettük. Jó (?)

tanácsát követtük. Egy ilyen jó tanács folytán ojtottam be 2000 tőkemet bőr alá, mint a rózsát ojtani szokták. S kétezer drb ojtványból egy eredt meg, s a szép telepemet tönkre tettem.

Eme balsiker még inkább emelte előttem az Othello becsét, különösen midőn az első évben egy pár fürtöcskét hozott, s azt a többi direkttermőktől eltérő, s a mi kadarkánkat egészen megközelítő fürtöknek találtam.

Az 1890-ik évben a bécsi borászati nemzetközi kongresszuson hol Francia- Német- és Olaszország jelesei részt vettek, s az elnöki tiszttel derék borászati kormánybiztosunkat Miklós Gyula urat tisztelték meg, annak adatott kifejezés, hogy direkttermőkül a Jaquez, Jork-Madeira és az Othello ajánlottak.

Az 1891-ik évben Franciaországban járt szakértők, a Nagyméltóságú Miniszter úrhoz tett jelentésükben azt mondják: Franciaországban a direkttermők iránt az érdeklődés megesappant, csakis az Othellót és Jaquezt termelik.

Eme sokoldalú kedvező nyilatkozattal szemben: a múlt évben, az országos filloxera bizottsági gyűlésen egyik tekintélyes szakférfiú által az Othello fölött a halálharang meghuzatott. S éppen azon férfiú huzta meg a halálharangot, akinek elnöklete alatt a bécsi nemzetközi borászati kongresszuson az Othello szőlő termelése ajánltatott.

Miklós Gyula kormánybiztos ur iránti tiszteletem határtalan. Eredményteljes működéséért hazánk minden szőlésze, ki az ő ténykedését ösmeri — elismeréssel viseltetik. Sietek ezt előre kijelenteni; nehogy felszólalásom célja félremagyaráztassék vagy félre ösmertessék; mert jelen értekezésem célja a való, a megdönthetlen igazság felderítése.

Ha mérlegeljük jelentőségét annak, hogy a bécsi nemzetközi borászati kongresszuson megjelentek az Othellót termelésre ajánlottak, ha mérlegeljük értékét annak, hogy a Francziák még most is nagyban termelik az Othellót: ezekből azon következtetést vonhatjuk le, hogy Franciaországban az Othello egyes helyeken 10—14 év óta a filloxerának ellen áll.

Ha ezek tudatában magunk is rendelkezünk 4—7 éves Othello szőlőtővel, mely dusan diszlik: lehetetlen meg nem illetődeni a kormánybiztos urnak az országos filloxera bizottságban az Othellóra tett jelentésén.

Sokkal nagyobb érdeklődést keltett ezen egy pár elejtett szava a kormánybiztos urnak, mint azt maga is remélte. De joggal kelthetett is, mert az Othello rendkívüli sok oldalú jó tulajdonainál fogva egész országban kezd elterjedni, s így érteni lehet az aggodalmat, melyet a reá kimondott sujtó ítélet előidézett.

Ha az ítélet jogos alapon áll, akkor csak köszönettel tartozunk annak, aki bennünket saját kárunk fokozásától visszatart. Ha azonban nincs meg teljes jogosultsága: a mereven, nagyon fukarúl kimondott ítélet káros. Káros mert az Othelló iránti bizalmat megingatja!.. Káros mert a befektetett összegekkel előállított Othellónak becsét gyengíti.

Ha a kormánybiztos ur akkor, midőn az Othelló ellenállóságára sújtó ítéletet mondott azt úgy indokolta volna, melyből mindannyian teljes meggyőződést szerezhettünk volna: nem volna okunk felszólalni. De hát ez teljesen elmaradt. Azoknak, kiket a nagy közönség hivatott és hivatalos apostoloknak tart, meg kellene gondolni, hogy nyilatkozatuk a teljes biztonságon nyugodjék. Hogy azok határozottak legyenek; mert a nagy közönség némely dolgokban tájékozatlan lévén, minden kimondott szót készpénznek vesz.

Az én felfogásom szerint az indokolásban elkellett volna mondani, hogy ezen a vidéken, ilyen talajban ültetett s ily kezelésben részesült Othello: ennyi évre ily fokozatos visszaesésben semmisült meg; ezen a vidéken ennyi éves ily talajba ültetve teljesen vagy közepesen ellenáll.

Egy ilyen részletes jelentés illetve indokolást a legnagyobb hállával fogadtunk volna. De azon egyszerű fukar szót, hogy nem áll ellen, különösen azok, akik azon körülményt, hogy Franciaországban 14 éves felfedezése után ma is termelik, s azon körülményt, hogy a bécsi nemzetközi kongresszus ajánlotta ösmerik, s akiknek, mint nekem is például 4 éves bámulatos szépen diszló s nagy terméssel megrakott Othellóm van; engedjen meg a t. kormánybiztos úr, ha kijelentem, hogy az ítélet felett kétkedem és én azt a valóságnak teljesen megfelelőleg ei nem ösmerem.

Elösmerem azt, hogy az Othello egynémely talajban nem áll ellent, de kérdem van-e amerikai szőlőfaj, mely föltétlenül minden talajban ellen áll?

Hiszen a mindenki által legellenállóbbnak hirdetett ripáriáról is olvastuk már, hogy némely helyen teljesen elveszett, hogy nem állt ellent! . .

De meg tudjuk azt, hogy a filloxera minden amerikai fajon kissebb nagyobb mértékben jelen van. De azt is tudjuk, hogy az alkalmas talajban az amerikai szőlő dúsan fejlődve a filloxerát figyelembe sem veszi.

Igy gondolom én nemcsak az Othellót, de minden más amerikai szőlőt, mely a filloxerával együtt él. Ha kovés a fejlődési képesség: a féreg által okozott kár érzékeny; — ha nagy a fejlődési képesség: a filloxera jelenléte s általa okozott kár figyelmet sem érdemel.

Én is ösmerek vegetáló Othelló szőlőt, de ugyanazon határban

ösmerek rendkívüli dús fejlődésű Othellót. Ennek magyarázatát abban találok, mert az egyik a vegetáló szőlő, magas fekvésű erősen törmelékes köves rétegű talajban van, hol bizony kevés a táperő. Ellenben a dús fejlődésű Othelló szőlő, televénydus s hozzá erősen trágyázott szőlőben van.

Az igaz, hogy Miklós Gyula úr mult évi körutjával készített jelentésében két helyen az Othellóról is szól, mondván; hogy visszaesés látszik.

De megbocsájt a kormánybiztos úr, ha annak adok kifejezést, hogy talán ez nem öleli fel az egész jegyzeteinek tapasztalatainak hű képét.

Például nekünk is volt szerencsénk a kormánybiztos úrhoz. Nálunk is látott Othellót. Megtekintette az én akkor is dusan fejlődött nagy szőlő hozzammal megáldott viruló tőkémét s annak fejlődését, mely a visszaesésnek indult Othelló iránti bizalmat parallelizálta volna. Ezt azonban nem olvastam különben igen becses jelentésében.

Nincs azon mit csodálkozni, ha az Othelló szőlő mellett némelyek sikra szállnak. Rendkívüli előnyei azt méltán és joggal [megérdemli.

Ismétlem először is sima vesszőről igen jól fakad. Másodszor a közte maradt üres helyeket akár sima, akár gyökeres vesszővel később egyszerű döntés által pótolni lehet.

Nincs vele semmi nagyobb baj, s gyümölcse, mint csemege szőlőjé igen keresett s magas árban fizetik.

Én a mult évi Othelló szőlőm termésének előbb 35, később 40 krjával adtam kilóját; s manapság ez évi termésem legnagyobb része 40 krjával van megvéve.

Most vesszünk egy kis számadást.

Egy 1200 □ öles hold szőlőbe leszámítva az elmaradásokat 4000 tőke beáll. Ez a második évben már ad annyi vesszőt, mely értékesítve a befektetett tőkét egészen kifizeti.

A harmadik évben már minden tőke ad egy fél kilo szőlőt, de vegyük egyre-másra $\frac{1}{4}$ kilot kapunk egy 4000 tőkéből álló Othelló szőlőből 1000 kilo szőlőt, mely csak 30 krjával értékesítve 300 frt jövedelmet hoz.

De kapunk egyidejűleg minden tőkén 10—12 szál elsőosztályú vesszőt, s így 4000 tőkén annyit, mely értékében a szőlőtermését felülmulja.

A negyedik évben már egy Othelló tő 1 sőt $1\frac{1}{2}$ kilo termést is hoz. — Egy szőlőtő pedig 20—25 szál első osztályú vesszőt is ad s így aránylag a jövedelem oly hallatlan magas összeget ér el, milyent semmiféle termény elérni nem képes.

Érthető tehát azon erős ragaszkodás, mely az Othelló szőlő iránt nyilvánul, s érthető azon kifejezés is, hogy ha az Othelló csak 7—8 esztedeig él s áll ellent, már akkor hallatlanul erősen kifizette magát, s így ezen átmeneti korszakban az Othelló igen megbecsülhetlen értékes szőlő.

Azt kérdezhetik t. olvasóim, hát ha ilyen hasznos ez a szőlőfaj, akkor ha mindenki azt ültet: a jövedelem értéke is alászáll!

Igen, a nagy jövedelem; de egy tisztességes jövedelmet még mindig ad; s nevezetesen. csak a vesszőnél elérhető jövedelem fog alá szállni.

Hogy lesz-e kereslete az Othelló gyümölcsének, arra az én múlt és jelen évi példámat hozom fel.

A gyümölcsét a fővárosban értékesítettem. De ha nagyobb mennyiségben termeltetik egész Német,- Orosz- és Svédország piacza lesz a szőlőnek. A Nagy-Marosiak szolgáljanak például, akik nem csak a maguk, de az egész vidék szőlőterméseit, mint szőlőt értékesítették és pedig oly magas áron, milyent borban elérni soha sem lehetett.

A szállítás nehézségeit az Othelló kitűnően állja ki. Vastag héja éppen semmit sem törik meg. S eme kiváló jó tulajdonsága az, mely őt mint szállításra alkalmas szőlőt becsessé teszi.

Az Othelló szőlő gyümölcsének ize kellemes és igen kedves; s így az Othelló egy oly áldott nagy jövedelmet adó szőlőfaj, melylyel őt egy indokolatlan itélettel a felszínről eltüntetni nem lehet.

Némelyek azt hozzák fel, nincs ösmeretségük a külhonban. Óh uraim! a néma gyermeknek az anyja sem érti a szavát.

Tessék a külországokban levő osztrák-magyar konsulokhoz idejekorán fordulni, persze a hatóság vagy egyetek útján, melyek megkereséseit jobban respektálják, s azok tömeges oly névsort fognak küldeni, akik az Othelló szőlőre vevőként jelentkeznek.

Azután tessék az aradi, miskolci vagy más kir. ügyészségekhez idejekorán fordulni, honnét a legalkalmasabb 5 kilo súlyú gyümölcsöt befogadó kosarak 20—25 krért beszerezhetők. Tessék azután a gyümölcsöt gonddal csomagolni, illő árt kérni, s ellehet adni az összes termelők Othelló szőlő terméseit.

Nem azt értem én, hogy mindenki mindenhol Othelló szőlőt termeljen. Mert az Othelló, a szőlő legdusabb talajba, tehát a meneteles szőlő alsó részébe ültetendő, s így csak az őt megillető dus talajba termelendő azért, hogy a filloxerával dacolni tovább képes legyen.

Mint borszőlő szintén helyet foglal az Othelló, de ez esetben nem ad annyi jövedelmet. Tehát a jövedelem fokozása a gazda ügyességétől függ. Múlt évben nálam kitűnő pecsenye bor termett.

Némelyek kifogásolják kevés mellék izét; de azért hát kelendő lesz, s nekünk nem pusztán borra, de jövedelemre van szükségünk. S

ha a nagy általánosság borát gyümölesét elfogadja, csak örömnöknek adhatunk kifejezést.

Még azon esetben is, ha ezen szőlő fenntartásánál a szénkéneghez kellene folyamodni, még akkor sem állanék el az Othelló szőlőtől, mert hogy 4 évig teljesen ellentáll; azt én saját telepemen tapasztalom, s ebből következtek az ötödik évre is. Mert ahol a filloxera szerepel, ott oly dús bámulatot szép fejlődés nem tapasztalható. De meg azért is, mivel az Othello telepem közé egyidejűleg egy pár szál ripáriát ültettem azért, hogy a különbséget konstatálhassam. S még eddig a dicsőség az Othellóé.

De meg azért, mert a gyökereket megvizsgálva épeknek egészségeseknek találtam. Van ugyan rajta szórványosan filloxera, de oly kevés, hogy a rendes szaporulatával sem lenne képes már erős gyökérzetű szőlőmet jövőre tönkre tenni. Azt én erősen hiszem, hogy jövő évre sem nyilatkozom Othelló szőlőimről másképen. Megjegyzem azonban, hogy rendkívül nagy gondban részesitem. Először az ültetés után 1888 őszén, s másodszor múlt év őszén erősen trágyáztattam.

Első alkalommal minden tőke tövéhez kimélyített gödörbe legalább egy harmad rész putton érett marhatrágyát tettem; — s múlt ősszel mélyen fedve, ez érett trágyát a fedés árkába raktam. A szőlőt mint már említém úgy kapáltattam, hogy az eső vize mind a szőlő tövéhez futott.

Itt egy alkalommal megjegyzem azt is, hogy az Othelló szőlőm talajának egy része fordított, a másik része nem fordított föld.

Évszázadok óta előregedett sőt elhanyagolt szőlővel beültetett silány talaju terület volt, melynek egy részét a filloxera pusztítása után megfordítottam, s a fordított résszel együtt újra ültettem európai fajjal. De hát a filloxera a harmadik évre teljesen elbánt véle, tehát egy teljesen filloxera lepott, részben fordított, részben nem fordított területre lett az Othelló ültetve, ahol ma egyenlő dusan diszlik.

Némelyek azt mondják, ha már arra is elvagyok készülve, hogy az utolsó években már szénkéneghez folyamodok, akkor sokkal helyesebb egyenesen európai fajt ültetni. Ez kérem nem áll!

Az európai faj, a harmadik évre, mielőtt jövedelmet hozna megsemmisül. Ellenben az Othelló ismétlen: alkalmas talajban jól gondozva az eddigi tapasztalataim alapján 5 évig ellen áll, s erősen hiszem, hogy tovább is. S így legrosszabb esetben csak a 6 és a többi években kellene a szénkéneghez fordulni.

Hogy pedig a szénkéneggel az Othelló szőlőben, mely részben önmagában is rejt ellenállóságot nagyobb eredményt lehet elérni, ez nem szorúl bővebb magyarázatra.

Eme jelen viszonyaink között felette becses szőlőfaj megérdemli,

hogy vele részletesen foglalkozzunk, hogy az ő tulajdonságát teljesen felismerjük: azért egész bizalommal kérem előfizetőimet olvasóimat, akiknek csak van Othello szőlőjük, sziveskedjenek az ügy érdekében fáradságot venni, s a következő kérdésekre megfelelve: hozzám mielőbb beküldeni.

Mikor lett ültetve? Sima vagy gyökeres vessző ültetett-e? Milyen talajba ültetett? Lett-e, mikor és miként trágyázva?

Ha t. előfizetőim velem egyet értenek, s célom kivételére közreműködnek, az Othello szőlő teljes tulajdonságával rövidesen megismerkedünk, és egy igen nagy fontos kérdés meg lesz oldva: amivel nemcsak magunknak használunk, de hazafiui kötellességet is teljesítünk.

Azért igeu-igen kérem precíz közleményeiket.

Künn a szőlőben.

Ha a gazda ez évben pontosan rendesen megadta minden munkának a maga módját helyes eljárását: most örülhet, örvendhet mert a jelen év az ojtásokra egészen alkalmas volt. S ha a múlt évi hiányosan fejlődött vesszők helyett tökéletes ép egészséges vesszőkkel rendelkezünk: *a jelen évi eredmény bámulatos lett volna*, mint a mely rendkívüli eredmények érettek el a gyökeres vesszőkkel általam, melyek nem az 1891 de az 1890 év termései voltak.

Aki azonban rúgdfel-haddott végezte a munkáját: annak most is, mint mindig volt és lesz oka a panaszra; mert míg a gondos gazda munkája a befektetett összeg kamatát meghozza; addig az utóbbi kiadása: *sárba dobott pénz*.

Aki tavasszal helyben ojtott, vegye tudomásúl, hogy *az eddig ki nem hajtott ojtás után nincs mit várakozni*; mert ami elvélve imitt-amott még kihajtana: abból alig lesz tőke. Mert ez év folyamán alig ha forr annyira össze miszerint életképes legyen. A kihajtott gally sem igen érik be.

Ha a gyökerek megtisztítása eddig nem eszközöltetett, most már nincs egy nap sem késni való.

Először az ojtvány körül a föld egész addig, hol az ojtás eszközöltetett; illetve maga az ojtás helye is kitisztítandó megmen-tendő, s azután egy éles késsel a gyökerek egész a vessző héjánál levágandók. Ha a gyökér csak úgy nagygyából tisztítatik le, az az nem vágatik egész a vesszőnél: a megkurtítás folytán még erősebben hajt ki.

Azért tehát ismétlem: az ojtvány nemes gallyairól eredt kihajtott gyökereket, éles késsel egész a fánál kell levágni de úgy, hogy ezzel a nemes gallyat magát azonban nem kell és nem szabad megsérteni.

Kézben a kés, de fejben az ész legyen! Csekélynek látszó dolog, de bárdolatlan ügyetlenséggel az egész ojtást tönkre lehet tenni.

Ha a gyökér letisztított, az egész ismét földdel betakarandó. A karó mellette megerősítendő. A hajtás felkötendő. A hajtást tisztogatni nem tanácsos. Kerülni kell minden eljárást, melylyel a tőke nedvkeringése megakadályoztatnék vagy csak legalább is megzavartatnék.

Tekintetbe véve azt, hogy ami vidékünkön az év elég kevés esővel folyt le, a természet következetes rendszere után remélni lehet, hogy az eszések ezután pótolják magukat, azért tehát én egyidejűleg, midőn a tőkét az ojtvány nemes gallyának gyökereitől megtisztítom, egyidejűleg 3 éves teljesen érett trágyát helyezek a gödörbe azért, hogy a gyökerek tisztítása, ojtvány hajtásainak felkötése és a karók beerősítése után azonnal következő kapálás alkalmával, a tőke körül a földet, mint többször említém tányérozván: *az eső vizet a tőkéhez, ennek tövénél levő érett trágyán át a tőke tövéhez vezesse*, mely által a tő erősebben fejlődik, s így nemcsak az erősebb forradást segítem elő, de az ojtvány hajtásait nagyobb növekedés-, fejlődés- és beérésre buzdítom, s a termés mielőbbi bekövetkezését elősegítem.

De jól megértessem; porhany földdé érett trágyát, nem pedig friss trágyát. Mert a friss trágya nagy forróságot adván, esetleges száraz forró nyáron a tő tövét kiégetné, és az egész ojtványt tönkre tenné.

Ha az ojtványok nemes gallyain fejlődött gyökereket le nem tisztítjuk, bekövetkezik az, hogy az ojtvány arról él, s a bekezdett forradás nemcsak hogy elhanyagoltatik, sőt ha az ojtvány a nemes gyökereiről él: *a már bekezdett forradás is elsatnyúl.*

De meg kell tisztítani még más tekintetekből is.

Sok ojtványnál ha a megeredés beáll: az alany vad hajtásai nem törnek elő nem bujnak ki. De legtöbb ojtványnál megtörténik, hogy ha a forradás beállott is, a vad alany kihajt. Ott meg pláné, hol a forradás be nem állott, minden alany kihajt. Meg kell tehát tudni, hogy tulajdonképen *hogyan áll az ojtvány?*

Ha a forradás nem állott be, s a nemes galy csak önerejéből hajtott, a saját gyökerein élt: *akkor a nemes galyra épen semmi szükség nincs.* Ez esetben egész egyszerűen gyökereivel együtt kiszakítandó és eldobandó. S az előtörött vad vessző hajtásaival következőképen bánunk el.

Ha több hajtás van s azok elég erőteljesekek, mint a hogy az ékojtás után jönni szoktak, akkor mielőbb azzal valamit tennénk számot kell magunkkal vetnünk, hogy hát: *mit akarunk?*

Ha vad vesszővel rendelkezünk s a kihajtottakat mellőzhetjük és mellőzni akarjuk: akkor egy legerősebb szálat kiválasztunk, a többi kiszaggatjuk vagy vágjuk. Ezen egy szálat honalj hajtásaitól megtisztítjuk, karóhoz kötjük s nevelünk belőle egy egész uj tőkét, melyet tekintet nélkül arra, hogy elődjét ez évben ékkel beojtottuk: *jövő tavaszra egész kényelmesen újból ékkel beojthatjuk.*

Kezdhetjük ismét előlről s folytathatjuk. Mert ez tökéletesen erős tőkévé fejlődik.

Csakhogy figyelmeztetem a gazdát, hogy ezen miveletnél figyelmet ajánljon munkásainak azért, mert sokszor megtörténik, hogy a föld fölött 3—4 szál erős hajtás van, s miután a munkás azt hiszi, hogy az mindegyik önálló hajtás: *egyenként akarja kiszaggatni.* S azon veszi észre magát, hogy midőn egyet kiszakított, *kiszakította az összes 3—4 hajtást,* mert hát kérem legtöbbször a 3—4 hajtás egy hajtásnak a földben levő elágazásából származik. Azért különösen gyakorlatlan embereknel ajánlatos, hogy mielőtt kiszakittatnék: *az előbb elmondottakról győződjenek meg.*

Azt mondtam előbb, hogy ha a nemes gally saját tövéről él, s a vad alanyyal a forradás nem állott be: *a nemes kidobandó.* Hát kérem az ügyes munkás ezt a gyökér tisztítás alkalmával azonnal megteheti. De az ügyetlen munkás, vagy akinek nem tetszik egészen lehajolni s úgy vizsgálni meg az ojtást, az okosabban tesz: *ha a nemes gallyat azonnal nem szakittatja ki.* Mert megtörténik, hogy kidobás után bánkodik, midőn a forradást most már az erőszakkal szakított helyen látja.

Várjon ez addig, míg a gyökértisztítás után maga nyilatkozik. Ha forradás van: *a nemes élni fog.* — Ha nincs forradás: *el hal.*

Ha erről meggyőződött, akkor bánjon el az alanyból előtörött vadvesszővel.

Még ezen eljárásnál azt kívánom megjegyezni, hogy ha a kihajtott vesszőket nevelni akarjuk, azokat honaljaitól megtisztítani s hacsak lehetséges felkötni kell. Azért mondom, ha csak lehetséges, *mezt sok helyen a karó parancsol!*

Ha nincs rendes karó, bármily vessző is jó. Csakhogy a vessző a földön ne feküdjék. Mert a földön fekvő vesszőből ritka esetben lesz alkalmas alany. Amennyiben annak csakis az egyik oldala, mely a napnak fekszik, pirúl meg; *de nem érik meg. Éretlen vessző pedig balsikert ad,*

Nincs azon mit restelkedni, ha esetleg bab karóhoz kötözzük is,

mert hát biz az *nálam is, másnál is megtörténik*, hogy karókat egy vagy más okból nem szerezhetsz be.

Az a vadhajítás nem kérdezi azt, minő neve van a karónak; — a fő, hogy *a földön ne feküdjék*.

Ha kevés a karó, a hosszú hajításokkal úgy lehet cselekedni, hogy egy karót ideiglenesen a négy tőke közepére kell dugni, s a négy vesszőt itt együtt összekötni. Ez azután egyik a másikat tartja.

Igaz ugyan, hogy a kapálás nehezen megy, de hát szükség törvényt bont.

Különben is ne aggassa a gazdát a szőlő földjének simasága szépsége az első esztendőben, mert abban annyi a dolog, hogy *állandóan közte kell járni-kelni s az legazolva van*.

A fő, hogy füves ne legyen, s a lég a föld közé kellőképen hatolhasson.

Majd lehet szépen tartani, ha az ojtások elkészültek.

Előfordul még az is, hogy midőn az ojtvány gyökereitől megtisztított, tapasztaljuk, hogy csak igen gyenge forradás állott be, s a lombozat igen nagy.

Ezt spárgával ujonnan össze kell kötni s a hajításokat visszavágni. Így a forradás tovább halad: vessző újból hajt s lehet, hogy még ez évben megerősödik.

(Folyt. köv.)

Értesítés.

Hogy előfizetőinknek hasznos szolgálatot tehessünk elhatároztuk, miszerint lapunkban egy állandó rovatot nyitunk, amelyben az eladásra szánt és bejelentett vessző mennyiségek fajok szerint állandóan közzétételnek. Valamint közzétételnek a venni szándékolt keresett vessző mennyiségek és minőségek, hogy így az adásvételt megkönnyíthessük és elősegíthessük.

Megkivánjuk azonban, hogy aki közvetítésünket igénybe venni szándékozik: előfizetőink közé sorakozzék. Nem előfizetőnek közvetítést nem eszközölünk.

Ha az eladásra szánt vesszőre vevő jelentkezik, úgy a venni szándékozónak: az eladó nevét és lakását levél útján tudomására hozzuk; egyidejűleg értesítjük az eladót a venni szándékozó lakásáról, hogy az adás-vételt maguk között tetszés szerint eszközöljék.

Az ilyen értesítéseket bevégzett üzletnek tekintjük s az állandó

rovatból le hagyjuk. Ha azonban az adásvétel nem történt meg s erről értesítettünk: mindkettőt újból az állandó rovatba felvesszük, s kereslet esetén a vevővel az eladó lakhelyét és nevét, valamint az eladónak a vevő nevét másodszor is tudatjuk.

Ezen esetleges négy levél irásért, a rovatban leendő fölvételeért, könyvezésért s. a t. a bejelentés alkalmával 2 forintot kérünk beküldeni. Ha az eladás vagy kereslet az öt ezer szál vesszőt meghaladja, minden további öt ezer szál után egy-egy forint előre a bejelentés alkalmával beküldendő.

Levelezésünk fáradságunk vagy más czimen többet vagy eladás százalékot nem követelünk.

A bejelentések valamint a keresletek sorrendben vezetettek be; és sorrendben elégítettnek ki. Ezen könyv előfizetőinknek betekintés végett rendelkezésükre áll.

Mivel pedig az idő már bekövetkezik felhívjuk t. előfizetőinket, hogy ezen rovatunkat ha úgy tetszik vegyék igénybe.

Különfélék.

Kérjük mindazokat, akik előfizetési dijaikkal hátralékban vannak, hogy azt beküldeni sziveskedjenek; valamint kérjük lapunk barátait, hogy lapunkat terjeszteni előfizetőket gyűjteni sziveskedjenek kijelentvén, hogy új előfizetőinknek lapunk eddig megjelent számait megküldhetjük, mivel az egész évről rendelkezünk feles példányokkal.

Azokat, akik szőlővesszőket a minisztériumnál eladásra bejelenteni szándékoznak, figyelmeztetjük, hogy tekintet nélkül arra vajjon föllépett-e a peronoszpóra szőlőjükből vagy nem: *azt permetezzék*, mert ez hát így kívántatik! Különben ezen kérdésre legközelebb vissza térünk.

Lapunk jövő számában a következő hozzánk intézett kérdésekre fogunk részletesen válaszolni:

1. Mily eredmény éretett el az év tavaszán eszközölt ékojtásokkal?

2. Mily eredmény éretett el a kézben eszközölt parafás ojtásokkal, tekintettel a különböző európai fajokra és alanyokra?

3. Mikor kell permetezni és hányszor? s továbbá, melyik alkalmasabb a permetezéshez: az Azurin-e avagy a Zöldgálicz?

4. Mi oka annak, hogy az ojtások még 3—4 éves korukban is elvesznek s lehet-e azt megóvni?

5. A megeredt zöldojtásokkal az év nyarán részletesen miként kell elbánni?

Értesítjük előfizetőinket, hogy a gyakorlat terén felmerülő kérdésekre készséggel elmondjuk tapasztalatainkat.

